

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 260/2020-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. júla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Petra Straku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], obaja [REDACTED], zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík s. r. o., Potočná 2835/1 A, Čadca, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Miroslav Stopka, vo veci namietaného porušenia základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 214/2018 z 26. júna 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. septembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], obaja [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 214/2018 z 26. júna 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovatelia sa žalobou podanou na Okresnom súde Žilina (ďalej len „okresný súd“) domáhali voči žalovanému odstránenia rúry umiestnenej na pozemku sťažovateľov (parcela č. [REDAKOVANÉ] s výmerou 676 m²), zapísanom na [REDAKOVANÉ] v katastrálnom území [REDAKOVANÉ]. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 8 C 141/2013 z 19. októbra 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu sťažovateľov v celom rozsahu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania. Keďže sťažovatelia považovali rozsudok okresného súdu za nesprávny, podali proti nemu odvolanie, argumentujúc tým, že v konaní sa dožadovali ochrany svojho vlastníckeho práva, keďže žalovaný „vložil rúru do ich pozemku bez právneho dôvodu a túto rúru odmietol dobrovoľne odstrániť“. O odvolaní sťažovateľov rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 11 Co 248/2017 z 13. februára 2018, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému priznal voči žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní, že rúru na ich pozemok umiestnil skutočne žalovaný, preto súd prvej inštancie žalobu správne zamietol. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali sťažovatelia dovolanie, v ktorom poukazovali na skutočnosť, že „odvolací súd sa odklonil vo svojom rozhodnutí od ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu, rovnako nesprávne odvolací súd vyhodnotil pasívnu legitímáciu žalovaného“. Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu navrhli zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľov odmietol podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

3. Podľa slov sťažovateľov najvyšší súd napadnutým uznesením neprípustne zasiahol do ich práv chránených ústavným poriadkom. Sťažovatelia považujú napadnuté uznesenie za „svojvoľné, právne neudržateľné a prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov“, v ktorom vidia popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces. V dôvodoch ústavnej sťažnosti bližšie uviedli:

«Sťažovatelia sa domnievajú, že záver Najvyššieho súdu, že dovolatelia nevymedzili dovolacie dôvody spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, vo svojom dovolaní namietali nesprávnosť skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazom, nevymedzili právnu otázku a preto nemohol odvolací súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd a následné odmietnutie dovolania sťažovateľov boli v rozpore s právom na prístup k súdu zakotveným v Ústave Slovenskej republiky.

Podľa ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít právo na prístup k súdu znamená, že musí existovať cesta pre nároky týkajúce sa občianskeho práva. Odmietnutie dovolania zo dňa 31.05.2019 z dôvodu, že dovolatelia nevymedzili právnu otázku zasiahlo do samotnej podstaty práva na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

... Vo svojom dovolaní zo dňa 31.05.2019 sťažovatelia riadnym spôsobom špecifikovali nesprávne právne posúdenie § 126 ods. 1 OZ, kde dôsledne špecifikovali v čom vidia nesprávny postup sudov pri neoprávnenom zásahu do ich vlastníckeho práva. Sťažovatelia považujú postup konajúcich súdov za konanie, ktoré je v rozpore s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 17.06.2019, sp. zn. 8 Cdo 186/2018, ktoré sa dá analogicky použiť aj v tomto prípade. V zmysle predmetného uznesenia: „V prípade užívania cudzieho pozemku bez právneho titulu umiestnením stavby na ňom je pasívne vecne legitimovaný skutočný vlastník stavby na cudzom pozemku, kedy k jeho obohateniu dochádza už

zo samotného titulu vlastníckeho práva, ktoré zakladá jeho oprávnenie užívať stavbu. Povinnosť poskytovať náhradu vlastníkovi pozemku, na ktorom stojí stavba, stíha vlastníka stavby bez ohľadu na to, akým spôsobom realizuje svoje vlastnícke právo. Z rovnakých dôvodov nie je podstatné ani to, či prípadne komu prináša užívanie stavby zisk.“ Poukazujeme preto na vyššie citované uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorého vyplýva, že pri určení pasívnej vecnej legitímácie nie je podstatné akým spôsobom žalovaný vykonával svoje vlastnícke právo, nakoľko rozhodujúcim atribútom pri určení pasívnej legitímácie je samotné vlastnícke právo žalovaného, ktoré bolo v konaní jednoznačne a bez pochyb preukázané.

... Sťažovatelia majú za to, že súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby sťažovatelia uskutočňovali svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces.

... Sťažovatelia... požadujú pre každého primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2 000,- EUR (slovom dvetisíc eur). Takto uplatnenú sumu sťažovatelia odôvodňujú tým, že stav vyvolaný postupom konajúcich súdov jej spôsobil nielen materiálnu ujmu, keďže musela právnenému zástupcovi úkony právnej služby zaplatiť, ale aj nemateriálnu ujmu, nakoľko jej prvá účasť v konaní pred súdom v jej živote u nej vzbudila značnú nedôveru v súdnictvo a spravodlivosť.»

4. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo [redacted] a [redacted] podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 214/2018 zo dňa 26.06.2019, porušené bolo.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 214/2018 zo dňa 26.06.2019 zrušuje a vec v r a c i a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

[redacted], [redacted], bytom [redacted] a [redacted], [redacted], bytom [redacted] priznáva finančné zadosťučinenie každému vo výške 2 000,- EUR (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

... a ... priznáva trovy právneho zastúpenia vo výške 415,51 EUR..., ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť... do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

5. Vec napadla ústavnému súdu 6. septembra 2019 a v súlade s pravidlami rozdeľovania vecí, ktoré v období od 17. februára 2019 do 16. októbra 2019 neboli sudcom spravodajcom pridelené, vec sťažovateľov spadala do kategórie zostávajúcich vecí, ktoré mali byť prerozdeľované po vymenovaní ďalších sudcov ústavného súdu. Po vymenovaní ďalších sudcov ústavného súdu (10. októbra 2019) v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 bola vec sťažovateľov prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Martinovi Vernarskému. V zmysle čl. II bodov 3 a 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 1 schváleného 27. mája 2020 je na konanie vo veci príslušný tretí senát ústavného súdu v zložení Martin Vernarský (predseda senátu) a sudcovia Ivan Fiačan a Peter Straka.

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

14. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu

týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

III.

Predbežné prerokovanie návrhu

15. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

16. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva na prístup k súdu a práva na spravodlivý súdny proces napadnutým uznesením, ktorým najvyšší súd odmietol *dovolanie sťažovateľov z dôvodu, že dovolatelia nevymedzili dovolacie dôvody spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP*. Napadnuté uznesenie sťažovateľa považujú za svojvoľné, právne *neudržateľné a prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov*. *Sťažovatelia sú toho názoru, že „riadnym spôsobom špecifikovali nesprávne právne posúdenie § 126 ods. 1 OZ“ a v čom vidia nesprávny postup súdov pri neoprávnenom zásahu do ich vlastníckeho práva. Zároveň namietajú rozpor napadnutého uznesenia s rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 186/2018 zo 17. júna 2019, ktoré je možné analogicky použiť aj na ich prípad.*

17. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Predovšetkým ústavný súd pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inšinciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05)

a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

18. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

19. Ústavný súd zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže v konkrétnej veci uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (aj keď toto posúdenie najvyšším súdom je z hľadiska jeho ústavnej udržateľnosti preskúmateľné ústavným súdom v konaní o ústavnej sťažnosti). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016, II. ÚS 255/2018).

20. Ústavný súd však už taktiež judikoval, že prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu (IV. ÚS 1/02, I. ÚS 120/09).

21. Z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovatelia prípustnosť dovolania vyvodzovali z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorý odklon bližšie nekonkretizovali. V dôvodoch dovolania poukázali na to, že súdy nesprávne posúdili skutkový stav, keď žaloba bola zamietnutá výhradne z dôvodu, že nebolo preukázané, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní, že rúru na ich pozemok umiestnil žalovaný. Rovnako nesprávne posúdili, že žalovaný nebol v spore pasívne legitimovaný, a neprihliadli na zásadné skutočnosti a výpovede v konaní. Podľa sťažovateľov bolo nesporne preukázané, že sú vlastníkami predmetného pozemku, a preto sú v spore aktívne legitimovaní. Taktiež bolo nesporné, že rúra bola zakopaná na ich pozemku a prichádzala z pozemku žalovaného, ako aj to, že žalovaný je vlastníkom rúry. Z hľadiska § 126 Občianskeho zákonníka nie je podstatné, či vlastníkom veci túto sám

umiestnil na cudzí pozemok alebo či túto vec umiestnil prostredníctvom vykonávateľov. Neoprávnenosť vedenia rúry v pozemku nebola v konaní spornou.

22. Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol:

„... Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu, teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ktorá sa odvíja od interpretácie, (napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení.

... V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

... Polemika dovolateľa s právnymi závermi dovolacieho súdu, či vyhodnotením skutkového stavu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu skutkovej alebo právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (1 Cdo 36/2017, 2 Cdo 5/2017, 3 Cdo 74/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017).

... Pokiaľ procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý

dovolací prieskum priečiaci sa nielen novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétne cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017, 8 Cdo 141/2017).

... Keďže dovolatelia namietajú nesprávnosť skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov, nenamietajú riešenie právnej otázky, nevymedzili právnú otázku a nekonkretizovali podstatu odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, neuviedli relevantné rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých by sa odvolací súd pri rozhodovaní v danej veci odklonil, nemohol najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd; dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. f) CSP odmietol, nakoľko dovolatelia nevymedzili dovolacie dôvody spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.“

23. Ústavný súd po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nezistil, že by účinky výkonu jeho dovolacej právomoci boli nezlučiteľné so základným právom strany konania na prístup k súdu či so zásadami spravodlivého procesu. Podmienky pre prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP formulované najvyšším súdom v napadnutom uznesení, teda a) konkretizovanie právnej otázky riešenej odvolacím súdom a uvedenie, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetlenie, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a súčasné označenie konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, a napokon c) uvedenie, ako mala byť táto otázka správne riešená, už boli predmetom ústavnoprávneho prieskumu ústavného súdu, ktorý opakovane konštatoval, že tieto právne závery najvyššieho súdu nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne. Ústavný súd preto nevidel v tomto prípade dôvod odkloniť sa od svojej judikatúry (IV. ÚS 657/2018, IV. ÚS 58/2019, I. ÚS 350/2019, III. ÚS 78/2019), resp. od ustálenej judikatúry najvyššieho súdu pri posudzovaní prípustnosti takto formulovaného dovolania (pozri judikatúru citovanú v odôvodnení napadnutého uznesenia).

24. S poukazom na uvedené ústavný súd dodáva, že skutočnosť, že najvyšší súd kvalifikoval dovolanie sťažovateľov ako neprípustné a že pritom vyslovil právny názor, s ktorým sa sťažovatelia nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení

základného práva na prístup k súdu či práva na spravodlivý proces podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

25. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľmi označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ústavnú sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

26. S prihliadnutím na odmietnutie ústavnej sťažnosti rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľov v nej uplatnených stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

27. Podľa § 67 zákona o ústavnom súde pripája k tomuto rozhodnutiu odlišné stanovisko sudca Peter Straka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2020

Martin Vernarský
predseda senátu